

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2012/54

Karar Sayısı: 2012/188

Karar Günü: 29.11.2012

R.G. Tarih-Sayı : 02.04.2013-28606 mük.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Ankara 9. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 4. maddesine, 3.7.2003 günlü, 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 3. maddesiyle eklenen fıkrada yer alan "*küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler*" ve "*doğrudan satılabilir*" ibarelerinin, Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Mülkiyeti Hazineye ait taşınmazın, 4706 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca doğrudan satış yöntemi ile satılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un dava konusu kuralları da içeren 4. maddesi şöyledir:

'Hazineye ait taşınmaz mallar;

a) Karşılıklı olmak, Dışişleri Bakanlığının olumlu görüşü alınmak ve diplomatik amaçlarla kullanılmak kaydıyla yabancı devletlere,

b) (Değişik: 3/7/2003-4916/3 md.) Üzerinde çeşitli amaçlarla kişiler lehine sınırlı aynı hak tesis edilmiş ise, zemini ile üzerindeki bina ve tesislerin Hazineye geçmesi gereken kısmı, talep edilmesi halinde hak lehdarlarına,

c) (Değişik: 3/7/2003-4916/3 md.) Hisse oranı yüzde kırkı veya hisse miktarı uygulama imar planı sınırları içinde dörtyüz, dışında ise dörtbin metrekareyi aşmamak kaydıyla talepte bulunan hissedarlarına,

d) Belediye ve mücavir alan sınırları dışında, köy ve mezraların yerleşme alanı içinde bulunan ve yüzölçümü beş bin metre kareye kadar olan Hazineye ait taşınmaz mallar kullanıcılarına,

e) 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununa göre kurulan vakıflara

f) (Değişik: 3/7/2003-4916/3 md.) Kuruluş amaçlarında kullanılmak ve ticari faaliyete konu edilmemek üzere; kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına,

g) (Ek: 3/7/2003-4916/3 md.) Tapu kayıtlarında tapu fazlalıklarının Hazineye ait olduğuna ilişkin şerh bulunan taşınmazlardaki fazlalıklar, tapu malikine veya mirasçılara,

h) (Ek: 3/7/2003-4916/3 md.) Serbest bölge olarak kullanılmak üzere, bu amaçla tahsis edilmiş taşınmazlar da dahil, gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine,

i) (Ek: 16/7/2004-5228/51 md.) Toplu konut amaçlı olarak kullanılmak üzere, düzenlenecek protokolle belediyelere,

(Değişik cümle: 3/7/2003-4916/3 md.) Rayiç bedel üzerinden doğrudan satılabilir.

(Değişik ikinci fıkra: 16/7/2004-5228/51 md.) Üzerinde münhasıran eğitim veya sağlık amaçlı sınırlı aynî hak tesis edilmiş taşınmazlarda (b) bendine göre yapılan satışlarda, hak sahibinin vakıf üniversitesi veya Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıf olması halinde satış bedeli, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer yarısıdır. (d) bendindeki taşınmazları satın alacakların veya bunların kanunî ve akdi haleflerinin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, taşınmazın bulunduğu köy nüfusuna kayıtlı olmaları veya 31.12.2000 tarihinden beri o köyde ikamet etmeleri şarttır. Bu fıkra hükümlerine göre satılan yerler ile (e), (f) ve (i) bentlerine göre satılan yerlerin satış amacı dışında kullanılmayacağı hususunda tapu kütüğünün beyanlar hanesine şerh konulur. (i) bendine göre satılan taşınmazlarla ilgili olarak yapılacak imar uygulaması sonucunda kamu hizmet alanlarına ayrılan yerler, bedelsiz ve müstakil parsel olarak Hazine adına resen tescil edilir.

(Ek fıkra: 3/7/2003-4916/3 md.) Hazineye ait taşınmazlar; **küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler ile kamu kurum ve kuruluşlarına, borsa yapılmak üzere ticaret borsalarına, serbest bölge olarak kullanılmak üzere, bu amaçla tahsis edilmiş taşınmazlar da dahil, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, teknoloji geliştirme bölgelerinde yönetici şirkete, toplu konut üretmek amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına, 492 sayılı Harçlar Kanununun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden **doğrudan satılabilir.** Bu yerlerin amacı dışında kullanılmayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulur.**

(Ek fıkra: 23/7/2010-6009/32 md.) Hazineye ait tarım arazilerinin satışında 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunundaki kısıtlamalara tabi olan taşınmazlar bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki kısıtlamalara tabi olmaksızın hissedarına doğrudan veya birden fazla hissedar olması halinde hissedarlar arasında pazarlık usulüyle satılabilir.'

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine dayanılmış, 171. madde ise ilgili görülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İhtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL ve Zühtü ARSLAN'ın katılımıyla 17.5.2012 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Canbulut ŞAŞMAZ tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralları, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, Hazineye ait taşınmazların herhangi bir ihale ve pazarlık usulü öngörülmeeksizin kooperatiflere doğrudan satışa çıkarılmasının taşınmazın hak ettiği değerinin altında satılması sonucunu doğurduğu, bu durumun kamu yararına aykırı olduğu, aynı taşınmazı almak isteyen birden fazla tüzel kişinin bulunması hâlinde bu hakkın talep edenler arasında objektif ve eşit olarak kullanılmasını sağlayacak denetim mekanizmasının olmadığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesine göre, ilgisi nedeniyle itiraz konusu kural, Anayasa'nın 171. maddesi yönünden de incelenmiştir.

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 4. maddesinde, Hazineye ait taşınmazların, küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler ve kamu kurum ve kuruluşlarına, borsa yapılmak üzere ticaret borsalarına, serbest bölge olarak kullanılmak üzere, bu amaçla tahsis edilmiş taşınmazlar da dahil, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, teknoloji geliştirme bölgelerinde yönetici şirkete, toplu konut üretmek amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 63. maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satılabileceği ve bu yerlerin amacı dışında kullanılamayacağına dair tapu kütüğüne şerh konulacağı öngörülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Kanunların kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle kanun koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir.

Anayasa'nın 171. maddesinde ise *'Devlet, milli ekonominin yararlarını dikkate alarak, öncelikle üretimin artırılmasını ve tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır.'* kuralına yer verilmiştir. Kooperatiflerin kendine özgü yapısı ve önemi nedeniyle Anayasa'ya özel bir madde konularak kooperatiflere verilen değer vurgulanmak istenmiştir.

Kooperatifçilik, günümüzde Dünyanın birçok çok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de önemli bir ekonomik ve sosyal hareket olarak kabul edilmekte, ekonomik ve sosyal kalkınma ve gelişmede sıkça kullanılmaktadır. Kooperatifler, ticaret şirketleri ile benzerlik göstermesine rağmen, sosyal ve ekonomik ihtiyaçları karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp koruma amacıyla kurulan, değişir sermayeli olmak üzere kişilerin bir araya gelmeleri ile oluşan kendine özgü yapısı olan teşekküllerdir.

Kanun'un gerekçesinden, kanun koyucunun anılan düzenleme ile Hazineye ait taşınmaz malların satışını hızlandırmayı ve kolaylaştırmayı, bu malların yönetim ve değerlendirilmesindeki bürokratik formalitelerin azaltılmasını, ülke kalkınmasında önemli yer tutan küçük sanayi sitelerinin, ticaret borsalarının, teknoloji geliştirme bölgelerinin ve serbest bölgelerin kurulmasını ve toplu konut üretiminin teşvik edilmesini amaçladığı anlaşılmaktadır.

Hazineye ait ve bir kamu hizmeti için tahsisli olmayan taşınmazlar ile tahsisli olup da adem-i tahsis kararı alınan taşınmazlar hem izlenen ekonomi politikası hem de bütçeye gelir kaydedilmesi açısından satılabilmektedir.

Küçük sanayi sitelerinin kurulmasıyla, plansız ve denetimsiz bir şekilde yapılaşmış, çevre kirliliği ve plansız kentleşmeye neden olan dağınık şekildeki işyerlerinin bir araya toplanması ve böylece çevre sağlığına ve şehrin planlı gelişmesine katkıda bulunulması; benzer iş kollarında çalışan işletmelerin aynı site içinde toplanmasıyla, verimliliğin ve kâr artışının sağlanması, ihtiyaçların daha ekonomik karşılanması amaçlanmaktadır.

Anayasa'nın 171. maddesiyle Devlete, milli ekonominin yararları doğrultusunda öncelikle üretimin artırılması ve tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alma görevi verilmiştir. Bu göreve uygun olarak kooperatifçiliğin geliştirilmesi, desteklenip yönlendirilmesi, küçük üreticilerin korunması sosyal hukuk devletinin önemli görevleri arasındadır.

İtiraz konusu kuralda yer alan *"küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler"* ibaresi ile Hazineye ait taşınmazların küçük sanayi sitesi kurmak üzere oluşturulmuş kooperatiflere harca esas değer üzerinden doğrudan satışına izin verilmektedir.

Üretim ve istihdam artışı ile kooperatifçiliğin geliştirilmesi ve teşvik edilmesi amacıyla getirildiği anlaşılan kuralda kamu yararına aykırılık bulunmadığı gibi düzenlemeyle kanun koyucunun Anayasa'nın 171. maddesiyle Devlete yüklenen görevi yerine getirdiği açıktır.

Dolayısıyla, itiraz konusu kuralda yer alan "*küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler*" ibaresinde, Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır.

Öte yandan dava dilekçesinde itiraz konusu kuralda yer alan "*doğrudan satılabilir*" ibaresinin de iptali istenmektedir.

Ülke sanayisinin gelişmesinde önemli bir yer tutan küçük sanayi siteleri ile organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlar için gerekli fonların büyük bir bölümü arsa temini için ayrılmakta, bunun sonucu olarak da alt ve üst yapı tesisleri kısa sürede tamamlanamadığından üretimin, istihdamın ve ihracatın artırılması olumsuz yönde etkilenebilmektedir. Bu nedenle, itiraz konusu kuralla, sürdürülebilir kalkınmanın lokomotifi olan, küçük ve orta ölçekli yatırımcı ve sanayicilere teşvik amaçlı olarak Hazineye ait taşınmazların harca esas değer üzerinden doğrudan satılabileceği düzenlenmiştir.

Genel olarak Hazineye ait taşınmazların satışına ilişkin kurallar, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile bu Kanun'un 74. maddesine istinaden çıkarılan Hazine Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte yer almaktadır. Yine bir çok kanunda Hazineye ait taşınmazların satışına yönelik özel düzenlemelerin de yer aldığı görülmektedir.

4706 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, harca esas değer üzerinden doğrudan satılabilecek Hazineye ait taşınmazlar açıklanmıştır. Harca esas değer kavramı ise, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 63. maddesinde tanımlanmıştır. Bu maddeye göre, Kanun'da sözü edilen kayıtlı değer veya emlak vergisi değeri deyimi; 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 29. maddesine göre belirlenen vergi değerini ifade etmektedir.

Buna göre, Hazineye ait taşınmazların herhangi bir ihale ve pazarlık usulü öngörülmezsizin kooperatiflere doğrudan satışa çıkarılmasının, taşınmazın hak ettiği değerinin altında satılması sonucunu doğurduğu ileri sürülmekte ise de; satışa çıkarılacak olan taşınmazın değeri 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nda öngörülen esas ve usuller çerçevesinde belirleneceğinden esasen idarenin satışa çıkardığı taşınmazın değerini belirleme konusunda takdir yetkisi bulunmamaktadır.

İtiraz konusu kural ile sağlanmak istenen nihai amaç Hazineye ait taşınmazları en yüksek bedelle satmak değil, ülke kaynaklarının etkili ve verimli kullanılmasını sağlamak, yatırımları özendirmek, ülke kalkınmasında önemli yer tutan küçük sanayi sitelerinin kurulmasını ve kooperatifçiliğin geliştirilmesini teşvik etmek olduğundan, bu taşınmazların herhangi bir ihale süreci öngörülmezsizin harca esas değer üzerinden doğrudan satış yöntemi ile kooperatiflere satılmasında kamu yararına aykırı bir yön görülmemiştir.

Dolayısıyla, itiraz konusu kuralda yer alan, "*doğrudan satılabilir*" ibaresinde, Anayasa'ya aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kurallar, Anayasa'nın 2. ve 171. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Kuralların, Anayasa'nın 5., 10. ve 11. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

İtiraz konusu kuralda yer alan, *"doğrudan satılabilir"* ibaresinin *'küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler'* yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığı görüşüne Fulya KANTARCIOĞLU, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ile Zehra Ayla PERKTAŞ katılmamışlardır.

VI- SONUÇ

29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 4. maddesine, 3.7.2003 günlü, 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 3. maddesiyle eklenen fıkra da yer alan;

1- *"küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler "* ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

2- *'doğrudan satılabilir'* ibaresinin, *'küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler'* yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU, Osman Alifeyyaz PAKSÜT ile Zehra Ayla PERKTAŞ'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

29.11.2012 gününde karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Haşim KILIÇ

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Üye

Üye

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Mehmet ERTEN

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

KARŞIOY GEREKÇESİ

29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un, 4. maddesine 3.7.2003 günlü, 4916 sayılı Kanun'la eklenen fıkra ile hazineye ait taşınmazların küçük sanayi sitesi yapılmak amacıyla kurulmuş kooperatiflere 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 63. maddesinde yer alan harca esas değer üzerinden doğrudan satılabileceği belirtilerek idareye satış konusunda takdir yetkisi verilmiştir.

Anayasa'nın 171. maddesinde, Devletin, milli ekonominin yararlarını dikkate alarak, öncelikle üretimin artırılmasını ve tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alacağı; 173. maddesinde de esnaf ve sanatkârları koruyucu ve destekleyici tedbirleri alacağı belirtilmiştir. 4706 sayılı Yasa'nın itiraz konusu ibarelerin de yer aldığı 4. maddesinin, Anayasa'nın söz konusu kurallarını uygulamaya geçirmek amacıyla getirildiği anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 8. maddesine göre, yürütme yetkisi ve görevi Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılacak ve yerine getirilecek olan sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Anayasa'nın 123. maddesinde de idarenin kanuniliği ilkesine yer verilmiştir. Bu nedenle yasayla düzenleme yapılmayan bir alanda idarenin yetki kullanması olanaklı değildir. Herhangi bir konunun yasayla düzenlenmiş olduğunun kabulü için, yetki veren yasada temel ilkelerin konulması, çerçevenin çizilmesi, belirsiz, geniş bir alanın yürütmeye bırakılmaması gerekir. Düzenleme yetkisinin bu kapsamda kullanılması, hakkaniyete uygun adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu sürdürmekle yükümlü olan hukuk devletinde, kişilerin hukuk güvenliğinin sağlanması için de önemlidir. Yargısal denetimin gereği gibi yapılması da idarenin sınırları belli olan alanlarda yetki kullanmasına bağlıdır.

İtiraz konusu kuralla idareye hazineye ait taşınmazları, ilgili kooperatiflere doğrudan satma yetkisi verilirken bunları satıp, satmama, birden fazla istekli varsa dilediğine satma konusunda hukuk devleti ve idarenin kanuniliği ilkesiyle bağdaşmayacak biçimde geniş bir takdir yetkisi tanınmıştır.

Açıklanan nedenlerle itiraz konusu 'doğrudan satılabilir' ibaresinin, Anayasa'nın 2., 8. ve 123. maddelerine aykırı olduğu ve iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

KARŞIOY YAZISI

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 4. maddesine 4916 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle eklenen fıkra, Hazineye ait taşınmazların küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatiflere doğrudan satılabileceği öngörülmüştür.

İptali istenen kurallar " *küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler*" ve " *doğrudan satılabilir*" ibareleridir.

Kuralda, aynı taşınmazı almak isteyen aynı yasa kapsamındaki birden fazla tüzel kişinin bulunması halinde İdarenin bu hakkı talep sahiplerinden hangisi lehinde kullandıracağı hakkında herhangi bir açıklık bulunmamaktadır. Hazineye ait taşınmazın **doğrudan satılmasına** ilişkin kural, satışın Kamu İhale Kanunu veya Devlet İhale Kanunu gibi, talipler arasında eşitliği sağlayacak usullerin uygulanmasına olanak vermediği gibi bu konuda nesnel ölçütlere dayalı ve idari yargının denetimini olanaklı kılan alt düzenlemeler yapılmasını da engellemektedir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin başlıca gerekleri arasında, yasaların açık, anlaşılabilir, öngörülebilir ve eşitlikçi olması, devletin kendisini de hukukla bağlı sayması ve bunun denetlenebilmesini sağlaması gibi hususlar da bulunmaktadır. Hazineye ait taşınmazların doğrudan satışını öngören kural hukuk devleti gerekleriyle bağdaşmamaktadır. Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olan '*doğrudan satılabilir*' ibaresinin küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler yönünden iptali gerekir.

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

KARŞIOY GEREKÇESİ

29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 4. maddesine 3.7.2003 günlü, 4916 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle eklenen fıkrada yer alan '*küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler*' ve '*doğrudan satılabilir*.' ibarelerinin iptali istenilmektedir.

İptali istenilen ibarelerin yer aldığı maddede hazineye ait taşınmazların herhangi bir ihale ve pazarlık usulü öngörülmezsizin, bazı kamu kurum ve kuruluşları yanında '*küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatiflere*' de doğrudan satılabileceği hükme bağlanmaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti demokratik bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Buna göre Devletin tüm organları Anayasa ve hukukun üstün kuralları ile bağlıdır. Hukuk devleti devlet etkinliklerinin düzenle sürdürülebilmesi için gerekli olan hukuksal alt yapıyı oluşturmak suretiyle aynı zamanda istikrarı da sağlamaktır. Bu istikrarın özü hukuki güvenlik ve öngörülebilirliktir. Hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik sağlanabilmesi ise kuralların genel, eşit ve nesnel olmalarına bağlıdır.

Esas Sayısı : 2012/54
Karar Sayısı: 2012/188

İtiraza konu ibarelerin yer aldığı kural, hazineye ait taşınmazların küçük sanayi sitesi yapılmak üzere kurulan kooperatiflere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri dışında tutulması suretiyle doğrudan satılabileceğini düzenlemekte olup, bu haliyle idareye keyfi uygulamalara neden olabilecek geniş bir takdir yetkisi verildiği gibi, aynı durumda bulunan başvuruçular yönünden de hukuki güvenlik ve öngörülebilirliği sağlamaktan öte objektif olmadığı ve belirsizliğe neden olduğu açıktır.

Bu nedenle kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır.

Açıklanan nedenle 29.6.2001 günlü, 4706 sayılı Kanun'un 4. maddesine 3.7.2003 günlü, 4916 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile eklenen fıkrada yer alan 'doğrudan satılabilir' ibaresinin kooperatifler yönünden iptali gerektiği düşüncesiyle çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ